

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kupkovej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci **žalobkýň 1./ Mxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx**, nar. xxxxxxxxxxxxxx bytom Humenné, xxxxxxxxxxxxxxxx/9, **2./ Aleny Txxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx**, Humenné, zastúpených JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Idanská 17, Košice, proti **žalovanému SMART Capital**, a.s. Zámocká 30, Bratislava, IČO: 43 906 915, zastúpeného JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Viedenská cesta 5, Bratislava, o neplatnosť zmluvy o úvere, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu v Humennom č.k. 6C/168/2010-144 zo dňa 7.6.2011 jednohlasne takto

r o z h o d o l

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyniam sa prisudzuje náhrada trov odvolacieho konania vo výške 66,32 eur a žalovaný je povinný ju zaplatiť JUDr. Jánovi Spišákovi, advokátovi, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že zmluva o úvere č. xxxxxxxxxxxx, uzatvorená dňa 27.4.2009 medzi žalobkyňami v 1. a 2. rade a žalovaným je neplatná. Uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyniam v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 636,70 eur, na adresu právneho zástupcu, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že žalobkyne žalobou žiadali určiť neplatnosť zmluvy o úvere č. xxxxxxxxxxxx z 27.4.2009, ktorú uzatvorili so žalovaným. Neplatnosť zmluvy vyvodzovali zo skutočnosti, že predmetná zmluva o úvere odporuje viacerým ustanoveniam Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. Tvrdili, že zmluva je koncipovaná tak, že nezabezpečuje rovnosť a vyváženosť účastníkov zmluvného vzťahu. Obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky vymedzené v ustanovení § 53 ods. 1, písm. a, k, r Občianskeho zákonníka.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyne uzavreli so žalovaným dňa 27.4.2009 zmluvu o úvere č. xxxxxxxxxx, na základe ktorej žalobca poskytol žalobkyniam úver vo výške 13.400 eur. Podľa zmluvy, bol ku dňu poskytnutia úveru splatný poplatok vo výške 871 eur, ako aj prvá splátka úveru vo výške 603 eur. V skutočnosti pri poskytnutí úveru nebola žalobkyniam poskytnutá a vyplatená suma 13.400 eur ale iba suma 11.926 eur. Úrok z úveru bol zmluvne určený vo výške 23 % z istiny ročne a celková odplata vo výške 3.216 eur. Istina a odplata mali byť splácané mesačne, pričom žalovaný vypočítal ročnú percentuálnu mieru nákladov vo výške 67,1 %. Celkovo sa žalobkyne zaviazali zaplatiť žalovanému sumu 29.815 eur v 48 mesačných splátkach po 603 eur. Neuhradenie jednej splátky v plnej výške, alebo v termíne malo za následok splatnosť celého dlhu, vrátane príslušenstva, odplaty, zmluvných pokút a paušálnej náhrady nákladov vynaložených na vymáhanie pohľadávky. V prípade omeškania navrhovateľiek, ako dlžníčok, vznikla im podľa zmluvy povinnosť zaplatiť aj zmluvnú pokutu vo výške 0,2 % z pôvodnej výšky istiny (13.400 eur) za každý začatý deň omeškania a zároveň aj povinnosť zaplatiť jednorázovú zmluvnú pokutu vo výške 1.340 eur a paušálnu náhradu nákladov spojených s vymáhaním dlžnej sumy vo výške 1.660 eur. Závazok žalobkyň bol zabezpečený zriadeným záložným právom k nehnuteľnosti, a to rekreačnej chate č. xx, postavenej na pozemku KN-C xxxx/x a k uvedenému pozemku, zapísanému v LV č. xxxx k.ú. Kvakovce. V zmluve bola predformulovaná rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú na základe tejto zmluvy budú predložené na rozhodnutie jedinému rozhodcovi medzinárodného rozhodcovského súdu, zriadeného pri Rozhodcovskej spoločnosti a.s. Viedenská cesta 5, Bratislava. Súčasťou zmluvy bol aj splátkový kalendár, Formulár o zmluvných podmienkach a zápočet k zmluve. Na základe tohto zápočtu si mohol žalovaný započítať nárok na zaplatenie prvej splátky a poplatku za uzatvorenie zmluvy. Dňa 2.9.2009 žalovaný oznámil žalobkyniam, že záväzok zo zmluvy bude zosplatený z dôvodu omeškania s jeho splácaním a vyčíslil výšku dlhu k uvedenému dňu v sume 33.940,86 eur. Dňa 28.8.2010 spoločnosť DUPOS, dražobná spol. s.r.o. Trnava oznámila žalobkyňi v 2. rade termín vykonania dražby založených nehnuteľností na deň 29.9.2010. Vtedy už žalovaný vyčíslil celkovú výšku dlhu z predmetnej zmluvy na sumu 48.416,59 eur. Vykonaniu dražby založených nehnuteľností bolo zabránené iba predbežným opatrením, nariadeným uznesením Okresného súdu v Humennom č.k. 22C/78/2010-31 zo dňa 28.9.2010. Z predložených dokladov žalobkyňami zistil, že získané úverové prostriedky žalobkyne použili na úhradu skorších dlhov a na nákup bytového zariadenia.

Na takto zistený skutkový stav aplikoval zákonné ustanovenie § 80 písm. c) O.s.p. a skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy, ktorú považoval za zmluvu spotrebiteľskú a dospel k záveru že je naliehavý právny záujem na určení neplatnosti celej zmluvy o úvere je daný, pretože žalobkyne, ako spotrebiteľky, potrebujú mať vyriešenú otázku výšky ich skutočného dlhu nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov. Preskúmaním celej zmluvy zistil nielen viacnásobné porušenie kogentných ustanovení zákona (nesprávne RPMN vychádzajúce z nejasnej výšky úveru medzi 11.926,-Eur alebo 13.400,-Eur) ale aj neprimerané viacnásobné sankcie 0,2% denne z výšky úveru bezohľadu na rozsah splatenia, zmluvnú pokutu 1.340,-Eur, paušálnu náhradu

nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky 1.660,-Eur, rozhodcovskú doložku s predformulovaným rozhodcom bez možnosti preskúmania jeho rozsudku, ako aj rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi. Záložné právo spolu so sankciami podľa súdu prvého stupňa narušilo neobyčajne hrubým spôsobom rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a prejavilo sa to oproti úveru 11.926,-Eur uplatnením pohľadávky v čase začatia výkonu záložného práva dražbou vo výške až 48.416,59 Eur.

Na zistený skutkový stav aplikoval súd prvého stupňa zákonné ustanovenia § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z., § 1 ods. 1, § 3 ods. 2, § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako aj § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, a dospel k záveru, že neplatnou je celá zmluva, preto návrhu žalobkýň v celom rozsahu vyhovel.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Priznal žalobkyniam náhradu trov konania v plnej výške, predstavujúce trovy právneho zastúpenia advokátom, ktoré v odôvodnení rozsudku špecifikoval a právne odôvodnil ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov pri poskytovaní právnych služieb.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa včas podal odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol alebo aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Tvrdil, že obe žalobkyne boli oboznámené s podmienkami poskytnutia úveru prostredníctvom Formulára o zmluvných podmienkach o spotrebiteľskom úvere, ktorý podľa neho spĺňa všetky zákonné náležitosti v zmysle platnej právnej úpravy. Nesúhlasil s tým, že žalobkyne nijako nemohli ovplyvniť obsah zmluvy. Je toho názoru, že predmetná zmluva o úvere nie je zmluvou adhéznou, ale svojou štruktúrou, rozsahom a voľbou písma sa radí k zmluvám individuálne dojednaným. Zmluva neobsahuje žiadne všeobecné zmluvné podmienky. Je písaná zrozumiteľným, jasným štýlom a sú z nej jasné všetky práva a povinnosti zmluvných strán. Potvrdil, že ide o spotrebiteľskú zmluvu na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka s tým, že zmluvné podmienky boli individuálne dojednané. Namietal nesprávne právne posúdenie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti celej zmluvy v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. a poukázal aj na nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka podľa ktorého, ak sa súd domnieval, že neplatné sú niektoré časti zmluvy, mal určiť iba neplatnosť týchto častí a nie celú zmluvu.

Žalobkyne vo vyjadrení k odvolaniu navrhli potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. Sú toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a na vec správne aplikoval ustanovenia hmotného aj procesného práva a dospel k správne právnemu záveru, že predmetná úverová zmluva je ako celok neplatným právnym úkonom.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd poukazuje na správne skutkové zistenia zo strany súdu prvého stupňa a za správny považuje aj právny názor o neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy v celom rozsahu pre rozpor s viacerými ustanoveniami zákona a s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Odvolací súd si osvojuje tento záver a na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že predmetná vec sa týka sporu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ZoSU) vzhľadom na čas vzniku zmluvy (27.4.2009). Sám žalovaný v zmluve a v podaniach používa inštitúty typické pre spotrebiteľské úvery napr. RPMN (§ 4 ods. 2 písm. j/).

Nie je sporné, že ide o úverový právny vzťah a teda absolútny obchod a že na vec z tohto dôvodu dopadajú aj ustanovenia Obchodného zákonníka.

Rovnako nie je sporné, že ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Tou sa rozumie každá zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalovaný podľa údajov obchodného registra poskytuje úvery a pôžičky z vlastných zdrojov nebankovým spôsobom a žalobkyňa nesledovala použiť úverové prostriedky na obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Z obsahu spisu možno urobiť záver, že ide o typovú zmluvu.

Spor je v otázke, či predmetná zmluva je zložená z individuálne vyjednaných zmluvných podmienok. V tejto otázke sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že neboli zistené prekážky na vykonanie súdnej kontroly zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalovaný neunesol dôkazné bremeno, že by zmluvné podmienky s výnimkou predmetu a ceny boli individuálne vyjednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Žalovaný sa mylí, pokiaľ považuje za typovú zmluvu iba všeobecné obchodné podmienky alebo zmluvu písanú drobným písmom alebo ak na naplnenie individuálne dojednaných podmienok považuje skutočnosť, že na prečítanie návrhu zmluvy mal spotrebiteľ dostatok času.

Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení (interná štandardizácia resp. vytvorenie vzorov; K.Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľství a nakladateľství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 30). Záver, že ide o formulárovú zmluvu umocňuje aj jej číselné označenie č. xxxxxxxxxxxx. Je problematické individuálne vyjednávanie zmluvných podmienok u zmlúv, ktoré sa dojednávajú vo veľkom počte. Potvrdzujú to aj poznatky z vlastnej činnosti súdu, keď v predmetnej veci má zmluva žalovaného obdobné náležitosti ako zmluva, ktorá je predmetom konania vo veci 16Co 93/2012 (č. zmluvy xxxxxxxxxxxx).

Správne preto súd prvého stupňa podrobil súdnej kontrole zmluvné ustanovenia tak podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o vadnosti

právneho úkonu, ako aj podľa Obchodného zákonníka, Zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa ustanovení o súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Odvolačný súd nie je zastancom teórie zneplatňovania zmluv ale naopak teórie zachovania platnosti zmluv v záujme právnej istoty účastníkov zmluvy („**favor contractus**“, por. rozsudok KS v Prešove vo veci 3Co 67/2008). Napriek tejto zásade však odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, musí konštatovať neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu.

Odvolačný súd považoval za dôležité posúdiť, či z objektívneho hľadiska je úverová zmluva z dôvodu neplatnosti jednotlivých klauzúl ako celok ešte udržateľná. Neprihliadalo sa pritom na výhodnosť neplatnosti zmluvy pre toho ktorého účastníka zmluvy, ale na objektívne hľadisko, či je zmluva ako celok neplatná resp. ďalej možná (cieľ zakotvený v čl. 6 ods. 1 in fine smernice Rady 93/13/ EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Za dôležité sa tiež považuje, či by zmluvné strany mali vôľu na kontrakte bez neplatných klauzúl. V rámci interpretačného pravidla sa vychádzalo z dobromyseľnosti spotrebiteľa, ktorému bola predložená vopred naformulovaná zmluva (§ 35 Občianskeho zákonníka).

Predmetná úverová zmluva sa skladá z ôsmich článkov I. až VIII. Všeobecne k zmluve odvolací súd konštatuje, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo extrémneho nárastu dlhu a postihu nehnuteľného majetku spotrebiteľa bez súdnej kontroly, najmä súčasným pôsobením inštitútu straty výhody splátok, sankcie počítanej z nominálnej hodnoty úveru bezohľadu na skutočnú výšku dlhu v omeškaní a mimosúdny výkonom záložného práva.

Tieto obavy žalovaný aj naplnil, pretože oproti úveru 13.400,-Eur (27.4.2009) narástol dlh na neuveriteľných 48.416,59 Eur (list žalovaného z 23.9.2010) a teda ani nie za rok a pol sa dlh navýšil viac ako trojnásobne. K takémuto výsledku zjavne prispeli neprijateľné sankcie a tak zmluva umožňuje žalovanému obísť dôležitý prvok unijného práva, predstavujúci ex offio kontrolu a postihnúť majetok spotrebiteľiek bez súdnej kontroly a vymôcť plnenie z neprijateľných podmienok. Tento stav vyvoláva obavy, že slovenská právna úprava výkonu záložného práva na vymoženie pohľadávok voči spotrebiteľom je v rozpore so zásadou efektivity unijného práva. Žalobkyňa zabránila len predbežným opatrením tomu, že sa žalovaný neobohatí na jej úkor plnením z neprijateľných sankcií, no existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ sám nepoukáže na nekalé zmluvné podmienky a takýto návrh na predbežnú ochranu na súd nepodá (rozsudok C- 168/05 bod 28 Mostaza Claro). Tak dôjde k postihnutiu majetku spotrebiteľa aj na plnenie z neprijateľných podmienok v rozpore s právom Európskej únie (podrobne odôvodnenie k čl. V. zaistenie úveru).

Odvolačný súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky naplňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. č. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj

zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

Odvolací súd si osvojuje v tomto smere nemeckú názorovú líniu, podľa ktorej či už administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06: *Poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. Sporiteľni bol súdom uložený zákaz používať zmluvné podmienky a prijímať plnenia z poplatkov za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa a upomienky. Vrchný krajinský súd s poukazom na Občiansky zákonník rozhodol, že neprimerané znevýhodnenie spotrebiteľa je dané nielen vtedy, ak je zmluvná podmienka nejasná a nezrozumiteľná, ale aj v prípade, ak je zmluvná podmienka nezlučiteľná s podstatnými princípmi (ratio legis) právnej úpravy, od ktorej sa odchyľuje alebo ak podstatné práva a povinnosti vychádzajúce z povahy zmluvy obmedzuje tak, že je ohrozené dosiahnutie účelu spotrebiteľskej zmluvy. Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy. Aplikáciou najneprijateľnejšieho výkladu posudzovanej zmluvnej podmienky súd dospel k záveru, že poplatok za vydanie náhradnej platobnej karty (15 eur) je neprijateľný, keďže zmluvná podmienka je nejasná a nevylučuje vyrubenie poplatku spotrebiteľovi aj vtedy, keď dôvody vyrubenia nastanú na strane sporiteľne. Poplatok za vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme je v rozpore s ratio legis právnej úpravy, keďže spotrebiteľ by mal znášať iba **skutočné náklady** za kvitanciu a nie aj poplatok za jej vystavenie. Na poplatok za vystavenie kvitancie, navyše v paušálne odstupňovanej výške (1 ‰ z hodnoty zapísaného práva) s minimálnou a maximálnou výškou, nemá sporiteľňa nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za úver. Súd k uvedenému poplatku poznamenal, že poplatok za výkony spojené s vystavením kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme sleduje v prevažnej miere overenie predpokladov pre jej vydanie, ktorých preverenie nie je v záujme spotrebiteľa, ale práve naopak sporiteľne. Poplatok tak nemá ani rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Pri aplikácii najneprijateľnejšieho výkladu nemôže v teste prijateľnosti zmluvných podmienok obstať ani poplatok za skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa (10 eur), keďže tento pokrýva aktivity sporiteľne napríklad pri preverovaní pohybov na účte v súvislosti so vznesenými požiadavkami spotrebiteľa na vrátenie neoprávnene zrazených poplatkov a ani podľa zákona za takéto úkony sporiteľni odplata nepatrí. Súd posúdil ako neprijateľné aj poplatky za upomienku zasielanú spotrebiteľovi (13 eur), na ktoré niet zákonného nároku, a ktoré sporiteľni nemôžu patriť v prípade, keď si táto uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie. Vrchný krajinský súd sa vysporiadal aj s preukázaním hrozby uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok, ktorej nedostatok vytýkala sporiteľňa. Súd judikoval, že ani sporiteľňou, po predchádzajúcej výzve spolku na ochranu spotrebiteľa, e-mailom avizovaná zmena sporných zmluvných podmienok, nič nemení*

na pretrvávajúcej hrozby opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl. Hrozba opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl nemôže byť spochybnená ani z dôvodu, že sporiteľňa je verejnoprávnu úverovou inštitúciou.

K súdnej kontrole jednotlivých zmluvných podmienok.

Ad I. Predmet zmluvy.

V úvodnom článku I. je vymedzený predmet zmluvy úver vo výške 13.400,- Eur, za ktorý v deň poskytnutia úveru má dlžník zaplatiť poplatok za uzavretie zmluvy 871,- Eur a rovnako v deň poskytnutia úveru aj prvú splátku 603 Eur. Poskytnutím úveru je odpísanie prostriedkov z účtu dodávateľa. Odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom v tom, že skutočná výška úveru korešponduje skutočne poskytnutej čiastke úveru bez poplatku za uzavretie zmluvy a bez prvej splátky teda 11.926,- Eur (13.400 - 603 - 871). Odvolací súd odôvodnenie prvostupňového súdu doplnia.

Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka **poskytne** v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje **poskytnuté** peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Podľa § 2 písm. a/ ZOSU) spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné **poskytnutie** peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Navšeobecnejšie možno úver definovať ako odloženú platbu za poskytnutie peňažných prostriedkov. Veriteľ má prebytočné finančné prostriedky a za zhodnotenie (úroky) ich poskytne niekomu, kto ich potrebuje (dlžník). Ak ide o obchodovanie s úverovými prostriedkami s osobami na nepodnikateľský účel, ide o spotrebiteľský úverový právny vzťah.

V tomto duchu je poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. V skutočnosti teda žalovaný poskytol úver nižší ako uvedený v zmluve a to o sumu rovnajúcu sa „splátke“ 603 Eur. Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške a úroky sa pritom počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Logickým výkladom významu inštitútu splátky spotrebiteľského úveru možno dospieť k záveru, že splátka prichádza do úvahy až po poskytnutí úveru. Konštrukcia o poskytnutí úveru už jeho odpísaním z účtu veriteľa neospravedlní záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pretože naráža na nenaplnenie ekonomického využitia predmetu úverového právneho úkonu. Splácanie úveru, ktorý nebol poskytnutý na jeho ekonomické využitie, nedáva žiadny zmysel ani logiku. Odvolací súd preto prisudzuje zmluvnej podmienke o započítaní si splátky 603 Eur v okamihu poskytnutia úveru vlastnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, pretože ako vyplýva z vyššie uvedenej definície takáto zmluvná podmienka odporuje ratio legis inštitútu úveru.

Aj ďalšiu sumu, ktorú si žalovaný započítal v okamihu poskytnutia úveru s odôvodnením, že ide o poplatok za uzavretie úveru správne súd prvého stupňa

odpočítal od výšky úveru. Odvolací súd len dopĺňa, že aj tento poplatok je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalovaný bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré má zaplatiť poplatok 871 Eur. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku (§ 2 písm. e/ ZoSU), ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo **skutočné** plnenie spotrebiteľovi a v **jeho záujme**. Dá sa len predpokladať, že tento poplatok je za uzavretie zmluvy a teda asi za napísanie zmluvy a za posúdenie bonity záujemcu o úver. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, odvolací súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Pre porovnanie odvolací súd dáva do pozornosti Rozhodnutie Vrchného krajinického súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája. 2010 č. k. AZ 17 U 192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné *„Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene. Poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru bol bankou stanovený vo výške 2 % z výšky úveru, najmenej však 50 eur paušálne. Banka sledovala podľa vlastných vyjadrení v podstate úhradu úsilia vynaloženého pri spracovaní údajov v predzmluvnej fáze, túto obranu však súd odmietol a vyhodnotil jej konanie vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Spotrebiteľ nenavštívi banku z dôvodu poradenstva v otázke konkrétnej úrokovej sadzby alebo rady, či si na základe vlastnej finančnej situácie môže dovoliť úver, ale výhradne s cieľom zistiť, či a za akých mesačných splátok je banka vôbec ochotná mu ním požadovaný úver poskytnúť. Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru vyšší krajinický súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok, bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Aj z tohto dôvodu je zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neprijateľná a voči spotrebiteľom neúčinná.*

Súd doplnil, že zmluvná podmienka, je neprijateľná aj z dôvodu, že nie je pre spotrebiteľa jasná a zrozumiteľná - nie je z nej totiž zrejmé, či poplatok za spracovanie bude na spotrebiteľa dopadať iba v prípade, ak uzavrie zmluvu o úvere alebo aj v situácii, keď sa bude iba informovať ohľadom úverovej služby (arg. výška úveru 0 eur = paušálna minimálna výška poplatku 50 eur). Vyšší krajinický súd potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

Ad. II úrok a odplata

Podľa tohto článku zmluvy je ročná úroková sadzba 23%, „dohodnutá celková odplata 3216 € (96.885,22 Sk) a mesačná splátka zahŕňa splátku istiny, úroku a odplatu. RPMN je 67,1% a priemerné RPMN je 14,61%.

Aj tohto článku sa dotýka neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvnej podmienky a rozpor so zákonom.

V rámci delenia právnych úkonov podľa kritéria odplatnosti je úver odpliatnym právnym úkonom. Odplatu za hlavný predmet plnenia predstavujú úroky Tiež sa im zvykne hovoriť cena úveru, alebo odplata. Ak preto žalovaný naformuloval zmluvu tak, že sa má platiť úrok a odplata, nie je jasné, čo je tou odplatom, ak aj úrok je odplatom. Zo splátkového kalendára, v rozpore so zákonom, nie je jasné, v akej výške sú splátky istiny a v akej výške splátky úrokov. Podľa § 4 ods. 2 písm. i) ZoSU, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Zmluva je sama osebe dôkazom neplatnosti zmluvy v časti odplata. Žalovaný v odvolaní správne poukazuje na limit, ktorým je okrem iného dvojnásobok priemernej RPMN 29,22 % (nar. vl. 238/208 Z. z.). Žalovaný stanovil RPMN na 67,1% a teda ho v rozpore so zákonom prevýšil viac ako o 100%. Zákon s týmto spája explicitne neplatnosť právneho úkonu v nedovolenej časti odplaty, ktorej sa žalobcovia dovolali. Odvolateľ sa pritom mýli, ak administratívny strop RPMN stanovil ale tvrdí, že ho neprekročil ročnou úrokovou sadzbou. Ide o jasný dôkaz konania v rozpore so zákonom. RPMN ročná percentuálna miera nákladov na jednej strane a ročná úroková sadzba na druhej strane sú dve kategórie, ktoré sa na účely zistenia prípustnej výšky odplaty nemôžu zmiešavať. Žalovaný evidentne konal v rozpore s odbornou starostlivosťou, ak hranicu prípustnej odplaty stanovil ročnou úrokovou sadzbou. Odplata, ktorú žalovaný naformuloval žalobkyniam je v evidentnom rozpore s administratívnym zákonným stropom. Ak tak konal aj voči ostatným spotrebiteľom, porušil v značnom rozsahu svoje povinnosti na finančnom trhu a poškodil spotrebiteľov. Odplata je preto v rozpore s ratio legis administratívneho zákonného stropu a je tiež nejasná v otázke, čo je vlastne odplata a čo úroky, aby si spotrebiteľ mohol preveriť súlad zmluvy so zákonom. Nejasná formulácia zmluvy v časti odplata odôvodňuje súdnu kontrolu spotrebiteľskej zmluvy aj v časti ceny úveru (uznesenie Súdneho dvora C-76/10).

Úvedená právna úprava o administratívnych stropoch bola síce zákonom č. 129/2010 Z. z. zrušená, no v čase vzniku spornej zmluvy platila. Odvolací súd sa pritom pridržiava judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (C-618/10, podľa ktorej nemožno neprijateľnú zmluvnú podmienku modifikovať, pretože by nič neodradzovalo nečestného dodávateľa od nekalých obchodných praktík, keďže by súd zmenou zmluvnej podmienky vlastne udržiaval nečestnú obchodnú prax (*Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedení zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky*). Teda aj pokiaľ ide o cenu úveru, aj tejto zložky sa dotýka vadnosť právneho úkonu. Neprijateľnú cenu úveru súd v zmysle rozsudku C-618/10 Banco Espanol neupravoval do prijateľnej výšky. Rozsudky súdneho dvora majú retroaktívny účinok.

V rozpore so zákonom je aj štvrtý článok zmluvy.

IV. Zmluvná pokuta a úrok z omeškania

Súd prvého stupň konštatoval, že sa sankciami v zmluve „neobyčajne hrubým spôsobom narušila rovnováha medzi stranami zmluvy“. Odvolací súd len doplnia, že sa tak stalo v neprospech slabšej strany zmluvy.

Žalovaný v odvolaní výslovne k neprimeranosti sankcii neuviedol žiadne dôvody. Odvolací súd z tohto dôvodu nepoznal vecnú výhradu odvolateľa, v čom vidí nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Odvolací súd nenašiel dôvod pochybovať o vecnej správnosti rozsudku ani v tejto časti zmluvy a názor súdu prvého stupňa je náležitý a odvolací súd si ho osvojuje. Ak sa sankcia a to navyše značne neprimeraná (0,2% denne t.j.73% p.a. per anum (ročne) podľa zmluvy počíta z nominálnej hodnoty úveru, niet sa čo diviť, že dlh „narástol“ do extrémnej výšky o viac ako trojnásobok a to ani nie za dobu roka a pol. V spojení s ostatnými zmluvnými podmienkami najmä o záložnom práve je tak vážne nebezpečenstvo postihu majetku spotrebiteľa v neprimeranom rozsahu, vrátane plnení z neprijateľných podmienok, čo predstavuje obchádzanie dôležitého prvku unijného práva - ex offio zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľných podmienok. Problémová sankcia umožňuje privodenie zjavne absurdných situácií, napríklad pre dlh 1 Euro narastie dlh o stovky Eur, pretože sa sankcia počíta z výšky poskytnutého úveru a nie z výšky pohľadávky, s ktorou je dlžník v omeškani. Neprimeranosť zmluvnej pokuty umocňujú ďalšie sankcie za totožné porušenie záväzku (jednorazová pokuta 1.340 Eur, zákonný úrok z omeškania) a paušálna náhrada výdavkov v súvislosti s omeškaním 1.660-Eur. To všetko aj za zanedbateľné omeškanie s plnením dlhu. Zdá sa, že práve sankcie úplne dezorientujú spotrebiteľa vo vzťahu k skutočnej výške dlhu a z neprehľadnej situácie ťaží žalovaný, ktorému nič nebráni určiť výšku dlhu a pristúpiť k mimosúdному uspokojeniu pohľadávky a postihu majetku žalobkyne. Ako už odvolací súd konštatoval, neproporcionálny nárast dlhu až na viac ako 48.000,-Eur súvisí práve s predmetnými sankciami. Odvolací súd považuje zmluvnú pokutu v rozsahu 0,2 % denne t.j. 73% p.a. za neprijateľnú zmluvnú podmienku bez ďalšieho pre jej neprimeranú výšku a obchádzanie zákonného inštitútu úrokoch z omeškania (§ 53 ods. 1, 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Rovnako je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj jednorazová zmluvná pokuta 1.340 Eur, ktorá v prípade jednomesačného omeškania predstavuje cca 10% z výšky úveru. Dôvodom tohto záveru je evidentná neprimeranosť až absurdnosť tejto sankcie, pretože sa má platiť bezohľadu na výšku dlhu. Teda aj z dôvodu omeškania s 1 Eurom objektívne, podľa zmluvy, sa má zaplatiť 1.340 Eur. Sankčnú povahu má evidentne aj paušálna náhrada nákladov 1.660,-Eur v súvislosti s vymáhaním pohľadávky. Pri tejto zmluvnej podmienke ide o zjavný odklon od ratio legis zákonného inštitútu príslušenstva pohľadávky. Odvolací súd považuje za neprijateľnú podmienku aj takú, ktorá predstavuje takýto odklon od zmyslu a účelu zákonného inštitútu. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa za príslušenstvo pohľadávky považujú okrem iného „náklady spojené s jej uplatnením“. Paušálna náhrada výdavkov umožňuje navýšovanie dlhu spotrebiteľa o neexistujúce náklady a tak sa táto zmluvná podmienka dostáva do rozporu s ust. § 121 ods. 3 v spojení s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré pravidlo zakazuje nevýhodnejšie dojednanie oproti ustanoveniu Občianskeho zákonníka. Nemali by byť pochybnosti, že ustanovenie zmluvy o povinnosti platiť neexistujúce náklady je nevýhodnejším ustanovením oproti

zákonnému pravidlu (por. Rozhodnutie Vrchného krajinškého súdu v Brandenburgu (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06 *Poplatok za vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme je v rozpore s ratio legis právnej úpravy, keďže spotrebiteľ by mal znášať iba skutočné náklady za kvitanciu a nie aj poplatok za jej vystavenie*).

V. Zaistenie úveru

V tejto časti zmluvy je dohodnuté pravidlo, ktoré umožňuje bez súdnej kontroly vymôcť od spotrebiteľa aj plnenia z neprijateľných podmienok. Žalovanému nič nebráni predat' nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobkyne (§ 151j, ods. 1 Občianskeho zákonníka). V podstate sa o to aj pokúsil a v súvislosti s tým bolo vydané predbežné opatrenie súdu. Odvolací súd je presvedčený, že slovenská právna úprava výkonu záložného práva umožňujúca uspokojenie pohľadávky dodávateľa z majetku spotrebiteľa bez súdnej kontroly súdu je v kolízii s princípom efektivity unijného práva. Umožňuje obísť dôležitý prvok práva EÚ, ktorým je ex offio súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zdá sa, že je tu ešte väčšie nebezpečenstvo ako pri neprijateľnej rozhodcovskej doložke, v rámci ktorej existuje predsa len kontrola zo strany exekučného súdu. V rámci výkonu záložného práva niet žiadnej súdnej kontroly a výšku dlhu diktuje veriteľ. Predmetná vec je jasným dôkazom, že sa tak robí aj na plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

Odvolací súd nepredložil vec ústavnému súdu podľa čl. 125 ods.1 písm.a/ ústavy, pretože na záver o neplatnosti právneho úkonu postačovala platná právna úprava. Ustanovenia o záložnom práve v spojení s ostatnými zmluvnými podmienkami (čl. 4 ods. 1 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) značne prehľbujú hrubú nerovnováhu, ktorá vyplýva z vyššie uvedených zmluvných podmienok (mimosúdne vymoženie plnení z neprijateľných podmienok).

VII. Rozhodcovská doložka

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že ide o ustanovenie v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v odvolaní k tejto časti odôvodnenia rozsudku dôvody neuviedol. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa a poznamenáva, že ide o neprijateľnú rozhodcovskú doložku podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovi. O takúto rozhodcovskú doložku ide aj pri možnosti výberu medzi všeobecným súdom a rozhodcom, pretože z pohľadu spotrebiteľa je jedno, či mu rozhodcovské konanie vnúti rozhodcovská zmluva alebo veriteľ svojim konaním, čo je takmer pravidlo, že arbitráž vyvolávajú dodávatelia (por. už spomínané dielo K.Csacha str. 214 „*Spotrebiteľ by mal byť chránený pred oboma*“).

Žalovaný v odvolaní poukazuje na to, že žalobkyňa s ním spolupracovala pri vyhľadávaní klientov, mala čas na preštudovanie zmluvy a poznala zmluvné podmienky.

K tomu odvolací súd poznamenáva, že z ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami nie sú vylúčení ani obchodní zástupcovia, pokiaľ uzavrujú spotrebiteľskú zmluvu. Prax ukazuje, že mnohí obchodní zástupcovia si ani neuvedomujú, že na trhu ponúkajú neprijateľné zmluvné podmienky. Faktická

nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu pozíciu a úroveň informovanosti (rozsudok C-168/05 Mostaza Claro, bod 25) nie je odstránená len samotným dlhším časovým priestorom na preštudovanie zmluvy či predzmluvným formulárom a nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na neprijateľné podmienky nie je odstránené len samotným dlhším časom na preštudovanie zmluvy. Súd prvého stupňa poukázal na tieseň, v ktorej sa žalobkyňa ocitla (príjem len z invalidného dôchodku a nedostatočný príjem z iných zdrojov). Tieseň dlžníka pritom nepochybne umocňuje nadvládu veriteľa.

V podstatnej časti odvolania sa žalovaný bráni poukázom na nedostatok naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe.

Odvolací súd sa nestotožňuje so žalovaným a poukazuje naopak na naliehavý právny záujem, ktorý spotrebiteľ má z dôvodu právnej istoty v otázke skutočnej výšky dlhu (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 1MCdo 1/09). Žalovaný si uplatňuje pohľadávku aj s pochybným príslušenstvom a zmluvnými pokutami a tak na požadovanom určení rozsahu neplatnosti zmluvy existuje naliehavý právny záujem (§ 80, písm. c/ Osp). Žaloba je plne v súlade aj s ustanovením § 3 ods. 5 ZoSU, podľa ktorého *„(5) Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.“*

Žalovaný v odvolaní ďalej uvádza výhradu, že sa zneplatnila celá zmluva v rozpore s § 41 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie odcitoval, no bližšie dôvody neuviedol.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Ako už odvolací súd uviedol, neplatnosť zmluvy by mala byť len akási posledná možnosť riešenia vadnosti právneho úkonu. V konečnom dôsledku nie je ani v záujme samotného spotrebiteľa zneplatniť zmluvu ako celok, pretože by stratil možnosť splátok vzhľadom na povinnosť vrátiť vzájomné plnenie (§ 457 Občianskeho zákonníka). Predmetná zmluva však vykazuje závažné vady aj čo do podstaných náležitostí. Je mimoriadne nebezpečná pre spotrebiteľov a za žiadných okolností v spoločnosti udržateľná. Predmetná zmluva umožňuje zbavovať spotrebiteľov ich majetku s využitím inštitútu zakázaných neprijateľných zmluvných podmienok. Plošné používanie takejto zmluvy, ako štandardnej typovej, evidentne zakladá nekalú obchodnú prax, ktorá je zakázaná (§7 ods. 1 zákona č. 250/2007

Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Aj napriek teórii v prospech zachovania platnosti zmlúv iný záver nebol dobre možný ako ten, ku ktorému dospel súd prvého stupňa.

Odvolačný súd konštatuje, že niet takého článku zmluvy, ktorý by nemal vadu. Odvolačný súd pritom považoval za nadbytočné vyhodnocovať ďalšie časti zmluvy, ktoré sa v napadnutom rozsudku osobitne nespomínajú, čo by znamenalo len konštatovanie ďalších a ďalších porušení zákona, rozporu s dobrými mravmi a požiadavkou čestnej obchodnej praxe (§4 ods. 8 ZoOS). Napríklad v čl. III. odstúpenie od zmluvy zo strany spotrebiteľa po jej podpise ale pred vyplatením úveru je spájané s povinnosťou zaplatiť poplatok za uzavretie zmluvy, čo predstavuje nevýhodnejšiu úpravu oproti Občianskemu zákonníku a rozpor s jeho § 54 ods. 1. Vady sa dotýkajú nielen vedľajších ustanovení ale aj hlavných náležitostí zmluvy. Podstatnými náležitosťami úverovej zmluvy je záväzok jednej strany poskytnúť peňažné prostriedky, určenie ich výšky a záväzok druhej strany vrátiť poskytnuté prostriedky s úrokmi. Nie je možné pritom súhlasiť s názorom, že prichádza do úvahy aj bezúročná zmluva o úvere (Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákoník komentár, C.H.BECK 9. vydanie str. 153).

Za stavu, že sa vady predmetnej úverovej zmluvy dotýkajú esenciálnych náležitostí a zo splátkového kalendára je problematické zistiť, aké sú vlastne splátky po zohľadnení neplatných klauzúl, týkajúcich sa príslušenstva pohľadávky, vrátane dôležitej časti o odplate za úver (úrokoch a nejaká ďalšia bližšie nešpecifikovaná „odplata“) a že niet bezvadného článku zmluvy, odvolačný súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu o neplatnosti zmluvy ako celku. Odvolačný súd berúc zreteľ podľa § 41 Občianskeho zákonníka na povahu právneho úkonu, obsah právneho úkonu, ktorý zakladá hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech slabšieho spotrebiteľa, ďalej vzhľadom na okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá a evidentnú nadvládu nad dlžníkom (slabšia pozícia čo do vyjednávacej pozície a čo do informovanosti, navyiac v tiesni) a konečne, berúc zreteľ na povahu právneho úkonu, sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu o neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy.

S ohľadom na vyššie uvedené, ako aj správne rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania, pri priznaní ktorých a ani ich vyčíslení, nebolo zistené pochybenie súdu prvého stupňa, preto odvolačný súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolačný súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Priznal žalobkyniam, ako úspešným účastníckam v odvolacom konaní, náhradu trov odvolacieho konania podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. a to za 1 úkon právnej služby, za podané vyjadrenie k odvolaniu žalovaného, vo výške 58,69 eur, 1 krát režijný paušál v sume 7,63 eur, spolu vo výške 66,32 eur a ich zaplatenie uložil žalovanému, ako neúspešnému účastníkovi v odvolacom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Prešove, dňa 21.11.2012

JUDr. Mária Kupková
predsedníčka senátu